

**Arnoldi Corvini â Belderen, Batavi, Jcti quondam
Consummatissimi, Consilarii Electoralis & Professoris
Moguntini Publici, &c. Tractatus Geminus De Personis
Atque Beneficiis Ecclesiasticis Sive ...**

opus posthumum, diu desideratum, nunc demum excusum, & indice
locupletissimo instructum

De beneficiis ecclesiasticis

Corvinus van Beldern, Arnold

Francofurti ad Moenum, 1708

VD18 10184902

Beneficii collationem debere esse gratuitam. Tit. 9

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62028)

Rochus tract. de jure patron. verb. honorificum. num. 5. & verb. competens. num. 51. Lambert. eod. tract. 2. part. 2. lib. qu. 6. art. 26. & 28.

TITULUS IIX.

In Beneficii provisione quæ requirantur.

SUMMARIUM.

Quæ præter dicta, ad Beneficiorum collationem requirantur.

Praeter jam enarrata in beneficiorum collatione observanda, sunt hæc: 1. Debet ea esse gratuita. 2. Integra: Ubi de annuis & Pensionibus: 3. Pura. 4. Non surreptitia: 5. Publica; Ubi an Clandestina valeat: 6. Quomodo provisionda. De quibus singulis titulis sequentibus.

TITULUS IX.

Beneficii collationem debere esse gratuitam.

SUMMARIUM.

1. Beneficiorum Collatio debet esse gratuita.	5. Qui eam committant.
2. Ambitiosa est irrita.	6. Simoniaca provisio est nulla.
3. Pacto, pecunia interveniente, facta censetur ambitiosa & Simoniaca.	7. Nisi Simonia sit Mentalis.
4. Unde Simonia dicta.	8. Provisi Simoniacè quæ pœna.
- [Y] 3 9. Transf.

ULS
HIS
elesia
V.

9. *Transactiones de Beneficiis Simonia habent speciem.*
 10. *Sportula etiam prohibita.*
 11. *Et Notariorum mercedes.*
 12. *Nec quid dari debet pro Beneficii investitura.*
 13. *Nec de portus & annata.*
 14. *Imponi possunt onera in usus pios.*
 15. *In eos quid censetur converti.*
 16. *Episcopus redditum retinens partem incidit in Simoniam.*
 17. *Simonia etiam committitur in aliorum Sacramentorum exhibitione.*
 18. *Dispensationes concedenda gratis.*
 19. *Provisio facienda circa precedentes preces. &c.*

I Rimum & precipuum requisitum est; Quod Beneficiorum Collatio debeat esse gratuita & ab omni ambitu delegatione aliena. *can. 93. ordinationes. l. qu. i. can. 1. 2. 3. 4. 5. can. 87. si quis objecerit. cum seqq. can. fin. l. qu. 3. c. 1. 2. 3. de Simonia.* Dicit canon 2. Concilii Chalcedonensis, relatus in *can. 8. si quis Episcopus. l. qu. 1.* hæc verba; *Si quis Episcopus per pecuniam ordinationem fecerit, & sub pretio redegerit Spiritus Sancti gratiam, quæ vendi non potest, ordinaveritq; per pecuniam Presbyterum aut Diaconum, vel quemlibet de his qui connumerantur in Clero, promoverit: aut promoverit per pecuniam dispensatorem aut defensorem, vel mansionarium, vel quencquam omnino qui subiectus est regula, pro sui turpissimi lucri commutatione is qui hoc attentasse probatus fuerit, proprii gradus periculo subiacet, & qui ordinatus est, nihil ex hac ordinatione vel promotione, quæ est per corruptionem facta, proficiat, sed sit alienus à dignitate, vel sollicitudine, quam pecuniis acquisivit. Si quis vero mediator tam turpibus & nefandis datus, vel acceptis, extiterit, & ipse, si quidem Clericus fuerit, proprio gradu deiciatur: si vero Laicus, aut Monachus, anathematizetur.* Extat & Concilii

CORVIN
De Perso
et Benefic. Ec

G I
32

stitutio Imperat. Leonis & Anthemii sanctissima. in l. si quemquam. 31. Cod. de Episc. & Cleric. huiusce verbis; Si quemquam vel in hac Regia Urbe, vel in ceteris Provinciis, quae toto Orbe diffuse sunt, ad Episcopatus gradum provehi Deo Authore contigerit, puris hominum mentibus nuda electionis conscientia, sincero omnium iudicio proferatur. Nemo gradum Sacerdotii pretii venalitate mercetur: quantum quisque mereatur, non quantum dare sufficiat, aestimetur. Profecto enim quis locustatus, & quae causa poterit esse excusata, si veneranda Dei templa pecuniis expugnentur; quem murum integritatis, aut vallum fidei providebimus, si auri sacra fames in penetralia veneranda proserpat? quid denique cautum esse poterit aut securum, si sanctitas incorrupta corrumpatur? Cesset altaribus imminere profanus ardor avaritia, & à sacris adytis repellatur, piaculare flagitium. Sine castus & humilis nostris temporibus eligatur Episcopus: ut quocumque litrorum pervenerit, omnia vita propria integritate purificet. Nec pretio, sed precibus ordinetur Antistes. Tantum ab ambitu debet esse semotus, ut quotatur cogendus, rogatus recedat, invitatus effugiat; soli illi suffragetur necessitas excusandi. Profecto enim indignus est sacerdotio, nisi fuerit ordinatus invitatus: cum sanè si quis hanc sanctam & venerandam Antistitis Sedem pecunia intervenitu subisse, aut si quis, ut alterum ordinaret, vel eligeret; aliquid accepisse detegitur, ad instar publici criminis & lesae Majestatis accusatione proposita à gradu sacerdotii retrahatur. Nec hoc solum deinceps honore privari, sed perpetua quoque infamia damnari decernimus: ut eos, quos par facinus coinquinat & aequat, utrosque similis pena committetur. Haec dicti Imperatores.

Quod autem de ordinatione Episcopi dicitur, & ad beneficiorum ordinationem pertinet; Quae olim cum ordinatione ipsa seu promotione erat conjuncta. *can. ex multis. 1. qu. 3.*

Si quis igitur largitione ad sacrum ministerium promotus, aut beneficium fuerit affectus, ab eo repelli & removeri debet, cum irrita sit ac nulla talis ordinatio. *can. sanctorum. 1. qu. 1. can. ea, quae cum aliis. 1. qu. 3. c. cum Clerico. ubi Abb. de pactis. Extrav. cum detestabile. de Simonia. Corras. de benef. part. 3. cap. ult. num. 13. & part. 4. cap. 1. num. 2.*

Nec refert, an quis pecuniam, an aliquid pro pecunia paciscatur: Quia omnes huiusmodi paciones improbat Jus Canonicum; quibus inter-

US
NIS
clesia
V.

interveniens gratuita dici non potest collatio; *can. quam p[ro]p[ri]a. l. 1. q. 2. c. cum pridem. c. cum Clerici. c. fin. de pactis. Prob. ad Manachum. c. nullus. de tempor. ordin. in 6. Rebuff. in praxi. tit. requisita ad Collationem. 2. q. 1. in concord. tit. de Collation. in Rubr. vers. ad primum. & incidit in Simoniam*

4 Quae dicta à Simone Mago quodam Apostolorum contemporaneo; qui existimans divinam illam vim & potestatem infundendi gratiam Spiritus Sancti, quam habebant Apostoli, obtineri posse pecunia, audivit à D. Petro verba haec: *Pecunia tua tecum sit in perditionem, quae existimasti donum Dei pecunia possideri. Actum Apostolorum. cap. 8. cap. 13.*

5 Unde, quicumque rem sacram spiritalemque precio libi auferat, quae precii vice fungatur, parant, Simoniaci, quasi Simonis illusoribus & imitatores appellantur. Comparari solent Judae proditori, qui Judaeis Dei occisoribus, Christum vendidit: *can. eos qui. 2. l. 1. q. 1. 1. Inter haereticos altimantur praecipui. can. fin. 1. q. 7.*

6 Simoniaci ergo Beneficii provisorio vitiantur, & nulla est, ipso impediente, illius acquisitio: *d. can. ea, quae cum aliis. d. c. cum Clerici. 2. q. 1. ibi Abb. d. Extrav. cum deestabile. Licet facta provisorio, c. ex inquisitione. de Simonia. c. nobis. in verb. penitus improbanda. eod. Abbas. de deelect. num. 2. & 3. & ibi Barbati. Annania in d. c. nobis. num. 1. 1. 1.*

aut collatore; aut utroque ignorantibus: *Summa Corona 3. part. 1. de Simonia sub num. 30. aut Collator aliàs fuisse collaturus: Goff. Felin. in d. c. nobis in fine. Simonia sit commissa, cum ex pluribus electoribus, praesentatoribus, collatoribus, sed jure Collegii provisorio-*

bus, *Garcias de benefic. part. 8. cap. 1. num. 12. uno: d. c. nobis. 2. q. 1. Abbas. 1. notab. Simoniaci provisorio, ad beneficium antea jus habuerit: d. c. nobis. c. pen. de elect. Ugolin. de Simonia. tab. 4. cap. 6. num. 4. Simonia, non sit realis, sed tantum conventionalis, nec habuerit effectum:*

text. in d. can. eaquae. ubi Urbanus II. in Concil. Placent. dicit. Ea, quae à Sanctis Patribus de Simoniacis statuta sunt, nos quodque & jura Spiritus Sancti & auctoritate Apostolica firmamus. Quicquid ergo per Sacris Ordinibus, vel in Ecclesiasticis rebus vel data, vel promissa pecunia acquisitum est, nos irritum esse, & nullas unquam vires habere censuimus: text. in d. c. cum Clerici. 6. in verb. spoliatis. de pact. Butrio in c. fin. de p[ro]p[ri]a Felin. in c. insinuatam. in pr. de Simonia. text. in d. c. nobis, in verb. p[ro]p[ri]a

CORVIN
De Perso
et Benefic. Ec

G I
32

reprobanda. de Simonia. Felin. in d. c. insinuatim. Inducitur enim Simonia ex promissione sola. Abb. in d. c. nobis. num. 3. Felin. num. 2. Lambertin. de Jure patronat. 1. part. 2. lib. qu. 9. art. 11. & 2. part. 2. lib. qu. 9. art. 3. num. 8. vide Garc. d. loco, num. 20. cum multis seqq.

Mentis tamen Simonia non inducit nullitatem. c. fin. de Simon. ubi Dd. Guiterrez. canon. quest. lib. 2. cap. 23. à num. 31. Ugolin. de Simonia. tab. 2. de Simonia mentali. cap. 2. Sylvester in Summa. verb. Simonia. §. 20. Firmius in armilla. eod. verb. §. 8. Navarr. de restitut. lib. 2. cap. 2. num. 370. Garcias d. loc. num. 45. & 54.

Est ergo beneficii provisio per Simoniam realem aut conventionalem facta nulla; Simoniaci ad illud beneficium obtinendum. d. c. nobis. d. c. penult. de elect. ubi Dd. Ugolin. d. tab. 4. cap. 6. §. 6. num. 2. ut & alia, quæcunque, Rebuff. consil. 59. Corras. d. c. ult. num. 22. Petr. de Baiso. in directorio Election. cap. 28. parte 2. Lancelot. de attentat. 3. part. cap. 24. qu. 27. num. 3. Joan. Andr. Butrius. Ancharan. & alii in c. pen. de elect. Abbas, Felin. & alii in c. de Simoniaco. de Simonia. inhables; infames, can. fin. 1. qu. 3. Gloss. in c. 1. de restib. in 6. vers. mediatores. infamia juris: can. sane. 15. qu. 3. Corras. de benef. part. 3. cap. fin. num. 20. irregulares, Lambertin. de Jure patronat. 1. part. 2. lib. qu. 9. art. 10. num. 4. Achilles decis. 341. num. 4. Majol. de Irregul. lib. 5. cap. 45. num. 1. d. Confir. 5. Pii V. Ugolin. d. tab. 4. cap. 6. num. 2.

Adeo autem beneficii provisio debet esse gratuita & sine premio & mercede, ut transactiones de beneficiis interpositæ non subsistant; quasi habeant Simoniæ speciem, nisi iusta aliqua de causa fuerint interpositæ, & auctoritate Superioris firmatæ: c. constitutus. 4. de transact. c. nisi essent. 21. de prebend. aut ad vexationem redimendam pro jure quaesito conservando intervernerint: c. Mathæus. 23. c. Dilectus 28. de Simonia. d. c. constitutus.

Prohibitum etiam ex collationibus, seu institutionibus, ac possessionibus, seu mandatis possessionum beneficiorum & capellaniarum exigere sportulas, aut aliquid pro pastu; nulla, etiam immemoriali consuetudine, obstante. can. fin. 1. qu. 3. c. cum satis. c. cum in Ecclesia. c. Jacobus de Simonia. ubi Dd. Cosmas in pragmat. sanct. tit. de annatis. in princ. Rebuff.

[Z]

US
HIS
Elesia
V.

*buff. in praxi. tit. quot mod. benef. acquirant. S. Concilii Congreg. in
Meldensi, & Gerundensi. teste Garcia d. loco, num. 76. & 77.*

- 11 Nec possunt Librarii & Notarii, qui tabulas conficiunt, aliquid pro labore suo recipere. *c. 1. de Simonia.* nisi alia in loco sit consuetudo: & nihil recipiant ex publico: Dicto tamen casu moderatur metus secundum Concilii Tridentini definitionem. *sess. 21. de reformat. cap. 11.*
- 12 Prohibetur etiam dari aliquid pro introitu, vel investitura beneficii, *c. scilicet pro certo. 39. de Simonia.* non solum ut pecunie eo nomine exigi non possint, *c. veniens. 19. eod.* vel aliquid in venia dari debeat. *cap. 146. lib. 1. Capitular. Caroli Magni:* sed etiam ut promotus non neatur convivium ex consuetudine exhibere. *c. Jacobus. 44. eod. ubi Abbas, Annania, Felinus, & alii, & in c. cum M. de Constitut. Felin. num. 20. Abb. num. 25. Decius num. 110. Ripa num. 175. vid. Garci. d. loco, num. 83.*
- 13 Et multò magis non præstandis, qui vulgo appellantur deponat & annatæ; quando nempe Pontifices *not. in c. 1. de Simonia. Concil. Basileense sess. 21.* Episcopi, vel Archidiaconi percipiebant fructus per anni beneficiorum vacantium; quod prohibitum *c. 2. de elect. extr. §. 1. Pragm. Sanct. tit. de annatis. ubi Gloss. verb. consuev. ad ini. Datus v. ill. de benef. sect. 5. cap. 2. vers. adeo in fin.* Obstat omnibus hoc; *Gratius epistolis, gratis date. Duar. de benef. lib. 6. tit. 3.*
- 14 Tantum Jure receptum est, ut imponi possint onera spiritualia accipienti beneficium; veluti, ut Missam cantet de B. Maria aut de Spiritu Sancto; *c. significatum. 11. de præbend. ut & temporalia; modo in aliis pios ordinentur. Concil. Trident. sess. 24. de reformat. cap. 14.*
- 15 In usus pios converti intelligitur, quod vel in subsidium Seminariorum, vel in pauperum eleemosynas, vel in Ecclesie fabricam destinatum. *Octav. Frangipanus in director. Ecclesiast. Disciplina. tit. de benef. Ecclesiastic. num. 25.*
- 16 Speciem quoque habet Simonie quando Episcopus conferens beneficium, sibi retinet redditum partem, sive convenerit de eo, ante, sive post. *c. un. Ut Eccles. benef. sine diminut. confer. c. prohibemus. 7. de cens. §. 1.* Sed si ante Collationem fructus ex justa causa perceperit, para

CORVINI
De Personis
et Beneficiis Eccl.

G I
32

ut Ecclesie res alienum solveret. *ut in c. pen. de verbor. signif. procul erit à Simonia.*

Committitur non tantum Simonia in Beneficio, vel Ordine, sed in aliorum Sacramentorum exhibitione: Nam prohibitum est pro Bapuzimo, pro Unctione chrisimatis, pro balsamo, pro Communione, pro Missa, pro luminariis, pro benedictionibus nubentium, & pro mortuorum exequiis aliquid recipere. *c. placuit. 22. can. baptizandis. 99. cum 5. seqq. can. si quis. 115. cum seqq. 1. qu. 1. c. non satis. 8. cum seq. c. ea. que. 16. c. ad nostram. 21. c. suam nobis. 29. de Simonia.* Nisi sit forte aliquid quod ex laudabili consuetudine præstetur; quod peti poterit per Episcopum, & officio Judicis, non per vim actionis. *can. ad Apostolicam. 42. eod. ubi Interpret.* Præcipue ubi Presbyter aliunde non habet, unde se exhibeat; Quo casu æquum est, ut cum altari seruiat, de altari vivat, & pro sumptu & solatio suo pauca quadam accipiat. *D. Paul. 1. ad Corinth. 9. Vivian. in rational. jur. Pontif. ad d. c. ad Apostolicam.*

Similiter gratis concedi debent dispensationes, *Concil. Trident. 18. sess. 22. de reform. cap. 5. & sess. 24. de reform. matr. cap. 5. & sess. 25. de reform. cap. 18.* in tantum ut Ordinarii seu Vicarii, quibus committuntur, non possint quicquam accipere pro labore, & receptione, & examinatione testium; vel quovis titulo alio; *ut multoties declaravit S. Congregatio Cardinal. teste & referente Garcia d. loc. num. 102. cum seqq. non obitante ulla consuetudine in contrarium. Idem d. loco, num. 110. cum seqq. P. Ravenas de consuetud. sect. 4. num. 8. Navarr. consil. ult. de rescript. Zerola in praxi Episcop. 2. part. verb. delegatus. §. 2. & verb. dispensatio. §. 2.*

Præterea beneficii provisio fieri debet citra præcedentes preces, 19 obsequia, aliamque humanam gratiam: *can. ordinatione. 1. qu. 1. can. Moser. 8. qu. 1. aut est Simoniaca. Gloss. in c. tuam. verb. nullum. de etate & qualitat. Gloss. in d. c. ordinatione. verb. vel precibus. Ripa in c. cum M. Ferrariens. de constit. num. 30. & seq. Corraf. 4. part. cap. 1. num. 2. & 3.*

US
HIS
ELESIA
V.